

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ 6 дин.
НА ПОЛА ГОДИНЕ 3 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ 9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преплату ваља слаћи упутницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске држан 30. Априла 1888 г.

почет у 6½ час. по подне.

Присутни: Председник г. Ж. Карабиберовић, члан су-
да г. Јанаћ М. Јанковић: чланови одбора: г. г. П. Д. Ви-
даковић, Дим. М. Ђорђевић, Милорад Јанковић, Ст. Петро-
вић, Мил. Ж. Маринковић, С. Воторић, Д. Наумовић, М.
Велизарић, Н. Вулковић, Др. М. Т. Леко. Гргур Миленко-
вић, К. Д. Главинић, Г. Јосиповић, Т. Ј. Михајловић, Зах.
З. Поповић, Д. Т. Вељковић, Јов. Илић, Мил. Банковић,
Н. Р. Поповић, С. Пијаде, Р. Драговић, Д. Ђ. Миловановић,
Свет. Карапешаћ.

Председник. Молим вас, господо, састанак је отворен.
Изволте чути протокол прошлог састанка нашег.

Секретар прочита.

П. Видаковић. Ја имам да приметим нешто на про-
токол. Ја са још 6 одборника били смо у начелу противни
зидању; не само, да смо били противни овим изменама,
које је министар грађевина предлагао, него смо тражили,
да се дућани не зидају никако.

Председник. Ја мислим, да то може, да се дода.

П. Видаковић. После тога, ја нисам ушао у комисију
за кантарију.

М. Ђорђевић. Ни ја нисам у ту комисију изабран.

Председник. Прима ли се овај протокол по учињеним
примедбама? (Прима).

М. Велизарић. Од пређашњег одбора остало је много
лених, започетих а недовршених ствари. Ја мислим, да те
ствари не би требало оставити недовршене, кад би их оп-
штина могла довршити с мало трошка. Такви би један
посао био продужење рада започетог пре 6—7 година о
завођењу баштенских књига. Овим би се грађанство корис-
тило, јер би могло лакше добити моваца на непокретности.
Ја знам, да је за то изабрана била комисија која је из-
радила са свим тачан план, по коме би се могле удесити
те баштинске књиге. Предлажем: да се изнесе пред одбор
досадашњи рад о томе па да се исти продужи и доврши.

Друго предлог био би овај: да општина предузме
корак да регулациони фонд, којим рукује држава прими
у свје руке, јер је фонд свршио своју задаћу и исплатио
турска добра.

Председник. Треба да изнађемо о томе акта.

М. Велизарић. (Наставља). Трећи би предлог био овај:
за касапнице постоји један реферат др. Лазе Пачуа, који

је донесен за време пређашњег одбора, и он је показао
и место и план, вако да се то уреди. Он је предлагао, и
план којим би се начином исплатио новац који би се у
то уложио. За што то није уређено — ја не знам.

Ја мислим: да би сви ти радови били корисни по
општину и грађанство, и да их због тога треба наставити.

Председник. Што се тиче прва два предлога, не могу
ништа да кажем, по што ми о томе није ништа познато,
а што се тиче трећег предлога о грађењу кланице, могу
ово да кажем: грађење те кланице јако је везано с гра-
ђењем вишњичког друма. Док не начинимо вишњички друм,
ми не можемо кланице преместити.

М. Велизарић. Што се тиче прва два предлога, наро-
чито првог, мислим да постоје план и акта и ја бих молио,
да се она нађу.

Председник. Добро господине, наћи ћемо та акта.

Кад је већ до тога дошло, хоћу и ја, да вам изнесем
један хитан акт, који је већ стара ствар, али недовршена.
Ви сте ваљда сви чули, да је пре 3 године један странац
предлагао да овде начини трамвај. Сад је он опет поднео
један акт, којим тражи, да се та ствар реши. Он има овде
кауцију од 15.000 дин., коју је положио, и сад тражи, да
се та ствар сврши. Чујте шта он каже у томе акту, па
ћу вам ја после казати, шта ја о томе мислим.

Секретар прочита акт.

Председник. Ја мислим, да су неки од г. г. одборника
који се интересују за ствари општинске, читали ово. Ја
од како сам понова постао кметом, нисам разгледао ову
ствар, али према овом акту мислим, да би ми могли од-
редити вечерас једну комисију стручну, која ће прегледати
сав тај рад, па да нам у идућој седници поднесе извештај,
да ли је то корисно по општину или је штетно, те да се
према томе уговор начини или да се са свим одбади. Ја
мислим, да би требало изабрати једну комисију, која ће
ову ствар разгледати те да би му могли одговорити за
8 дана, као што у своме писму тражи.

П. Видаковић. Зар вам нису при руци та акта?

Н. Вулковић. Ја мислим, да је то са свим кратак
рок од 8 дана. Јер ако се сада комисија одреди, неће
моћи, да буде готова за 8 дана.

Председник. Ја мислим, да он неће бити противан,
кад види, да се нешто ради. Можемо се тако оправдати.

Н. Вулковић. Мени се чини, да је он одустао, онда,
кад је требао да одговори.

Председник. Па то ће комисија видети. Рекао ми да
му се општина обвезала, да не плаћа општинске прирезе
и ђумручину и т. д. Он тако каже. Али ја мислим, да
комисија треба све то да разгледа.

С. Пујаде. Ја мислим, да треба да урадим ово, што је казао г. председник т. ј. да изберемо комисију, па ће она све то разгледати.

К. Главинић. Ова је ствар врло важна а већини је од г. г. одборника непозната. Ја сам пратио ту ствар прилично у „Општинским Невинама“, али не могу свега да се сетим. Нема бољег пута, да се ова ствар сврши, него што је предложио г. председник: да се избере једна комисија, која ће сва ачта проучити и о томе поднети извештај одбору. Ја са своје стране сматрам, да је овај концесионар учинио више него и један други; сад, ако је општина учинила некакву грешку, па га оштетила, то је друга ствар.

Председник. Та комисија нека изближе разгледа ствар и ако нађе, да је учињена нека погрешка, онда да гледамо, да се изравнамо с човеком, а ако је ова ствар корисна по општину, онда, да је примимо. (Чује се: кандидујте лица за ту комисију). Ја кандидујем: г. г. Милут. Марковића, Миту Миловановића, Свет. Милојевића, Косту Главинића, Марка Леко, и Свет. Каранешића. Прима ли одбор ове кандидате? (Прима).

Молим вас, чујте један акт г. министра народне привреде односно онога плаца.

Секретар прочита.

Председник. Но пре тога, господо, имам, да вам кажем, да г. г. Свет. Милојевић и Милут. Марковић још нису заклети а међу тим ули су у једну комисију, с тога ћу ја позвати свештеника, да их на идућој седници закуне.

Молим вас, господо, има ли ко шта да каже на ово?

Ја као председник хоћу да кажем ово: ја не примам на себе укор, да општина не ће, да изађе на сушет држави, ту је г. министар рђаво обавештен. Ја сам за то да се изађе држави на сушет и да дамо тапију за тапију т. ј. да дамо 4800 кв. м. земљишта на Врачару за онај плац код Сака-чесме, а оно остало да дамо држави на послугу за 20 година. Ја мислим, да ће то цео одбор усвојити. (Тако је).

М. Велизарик. Ја предлагем, што сте и ви казали, да се у одговору на тај акт каже: да цео одбор одбија од себе укор, и да се вишак преко 4800 м. да на послугу за 20 година.

Председник. Добро господине. Дакле ми ћемо дати плац за плац, а онај вишак да остане као службеност држави за 20 година. Ја мислим, да је то добро и молим г. г. правнике, да кажу, да не учинимо какву погрешку.

Мил. Банковић. А шта је пре комисија радила?

Председник. Као што знате, отуђење не може бити без збора, с тога смо ми нашли да буде ово као трампа. Пристаје ли одбор да дамо онај плац на Врачару од 480 м. за плац код Сака-чесме а сувишак, да дамо за 20 год. на службеност? (Пристаје).

Сад вас молим, чујте један акт Управе вароши Београда односно промене имена дорђолеком кварту.

Секретар прочита.

Мил. Банковић. Па и реч „кварт“ није српска.

К. Главинић. Ја мислим, да је са свим уместан овај предлог Управе, да се измене имена квартовима. Ја сам члан комисије за нивелацију и ми тамо имамо много кубуре због тога, што су улице рђаво крштене. Тако улица што води од града ка Видин капији има нека три имена,

свуда у целој свету гледа се да једна улица носи једно име. Сем тога, ми смо сувише толерантни према нашим вековним душманима — ми смо задржали у језику многе њихове речи, многи наши крајеви носе њихова имена и данас. Кад имамо српских речи, за што да не кажемо српски, кад сви народи иду данас на то да пречиете своје језике од туђих речи и да све што могу на свом језику да кажу, то и замењују својим речима.

Међу тим, мислим, ово питање не може да се реши у целокупном одбору, него би требало, да изберемо једну мању комисију, која би то питање пречистила.

Председник. Добро, господине, онда да изберемо једну комисију и то из сваког кварта нека буде по један, па нека они буду кумови.

Н. Вуловић. Ја мислим, да би у ту комисију требало да уђу и 2—3 филолога. Ја предлагем г. г. Јоцу Бошковића, Панту Срећковића и Андру Николића.

Председник. Додајем и г. Главинић.

К. Главинић. Држим, да треба да се каже шта има та комисија да уради.

Председник. Ово што се тражи.

Група Милековић. Не треба да јој буде посао, да само квартове назове него и да улице именује. Ми имамо н. пр. једну улицу, која се зове „Горња Јованова“ па после „Доња Јованова“, што цели не одговара.

Председник. Ја мислим, да се то може свршити до идуће суботе.

Мита Миловановић. Ја бих предложио: да одбор одмах реши, да се дорђолекски квартал зове дунавски а за остало да се одреди комисија.

Група Милековић. Да ли ће се дорђолекски квартал звати дунавски још вечерас или после 6 месеци, све је једно мислим, да није тако хитна ствар, да морамо одмах да је решимо. Него, кад радимо, једну ствар треба да је и свршимо, треба да крстимо цео Београд т. ј. квартове и улице. (Тако је).

Председник. Добро. Онда да останемо при томе, да умолимо комисију да узме цео план вароши па нека то изврши.

Н. Вуловић. Онда тој комисији треба додати још неког одборника.

Мита Миловановић. Ако се та ствар преда комисији онда ће опет да остане још дуго не решена.

К. Главинић. У Београду има око 220 улица. Од њих је око 190 крштено као што треба а једва да има 30, које нису добро крштене, и оне би се могле крстити за 20 дана. То није тешко питање. Треба имати само план пред собом па је лако свршити. Само би одбор требао да изјави, каква имена треба да се даду. (Чује се Српска.)

Председник. Ја мислим, да овако ствар и свршимо. (Врло добро).

Председник. Сваке се године господо бирају кандидати за чланове одбора при управи фондова, па је нужно да и сада изберемо шест таквих кандидата, и то тројцу за чланове, а тројцу за заменике, од којих ће после министар поставити једнога за члана а једнога за заменика. Ја вас молим да кандидујете лица.

— По кратком саветовању и споразуму, изабрани су кандидати и то, за чланове: Јово Ђермановић, Васа Ду-

чић, Вељко Савић; а за заменике: Јован К. Антула, Јован Јелкић и Ђорђе П. Ђорђевић трг. оvd.

Председник. Сад је потребно да се избере један тутор за првву Ружицу. (Чује се: Јанаћ Фичо). — И ја кандујем г. Јанаћа Фичу. (Усваја се). Добро.

Молим вас господо, сад имамо једну ствар која је била пред одбором и одбор је одредио комисију, која је ишла на лице места, али није донела извешће већ је тражила од мене да наредим да инжињер наш по тој ствари претходно поднесе извештај. То је ствар о земљишту у улици Светогорској. Изволте чути извештај инжињера.

Секретар чита извештај.

М. Велизарић. Ми који смо били у комисији за ову ствар знамо да се у тој улици секу поред овога плаца о коме гласи извештај, још дра или три.

Д. Ђ. Миловановић. Али они други не траже никакве накнаде јер њима се сече врло мало, а овај тражи за то што је на Ђошку и што се њему сече много више, и ја мислим да је доста да се овоме човеку за оно што ће му се сасећи од фронта његовог плаца, даде 5—6 метара позади од општинске земље. — То неби коштало општину ни 10 пара.

Григор Миленковић. О регулацији постоји закон а у вези с тим стоји закон о експропријацији. Ја сам тога мишљења да овде одбор призна нужност експропријације пошто се види има ли штете за овог човека коме се нешто заузима за регулацију, или нема. Јер, у закону се каже, ако има штете онда да се да накнада а ако нема штете или је она врло не знатна, онда се не даје никаква накнада.

П. Видаковић. Ја не могу да признам ни нужност да се та улица још сад регулише, него по мом мишљењу преко ове ствари треба са свим прећи на дневни ред. (Чује се: тако је заиста).

К. Главинић. Ја сам у доста незгодном положају, јер ја заступа регулацију вароши; али, ипак, у овој ствари ја сам против регулације, г. Мита рекао је да ова регулација не би општину коштала ни 10 пара, међу тим по мом рачуну излази да би та регулација коштала општину на 2400 динара. Тамо има да се откопа и однесе око 400 м. земље и да се калдрмише преко 200 м. ако ово срачунате, видећете шта ће коштати та регулација. С тога сам мишљења да та улица остане тако како је, пошто није потребно да се мора сад регулисати.

Д. Ђ. Миловановић. Ја опет кажем да неће коштати општину ни 10 пара зато што је средина улице већ калдрмисана а с крајева по 3 хвата ширине они сопственици сами би морали да калдрмишу.

Д. Наумовић. А да ли су они дали молбу да им се прави калдрма. (Чује се: нусу). Онда они неће ни да плате калдрму. (Вичу: да се реши).

Председник. Дакле господо да решимо ствар. Овде је предлог изнет да се пређе преко ове ствари на дневни ред; а међу тим по извештају је за регулацију с тога: ко је за регулацију тај нека устане, а ко је за то да се пређе на дневни ред нека седи. (Устају само тројца).

Сад вас молим да чујете један акт којим се тражи одобрење да један странац може наместити неку махину за мерење људи и т. д. што ћете сазнати из акта.

Секретар чита тај акт.

Председник. Ја нисам до душе видео те махине, али слушао сам, да таквих справа има у страним варошима — у Јевропи. Овај господин поднео је ову понуду још пре три месеца, но ја нисам налазио да је ствар хитна, да је пре изнесем, и сад, полазећи на пут, он је молио да се ствар реши. Ја вам могу још само то рећи да сам му казао да би му можда одобрили што тражи кад би пристао да 25% даје на сиротињу.

С. Пијале. Ја мислим да ово треба да се одбије. Ко хоће да се измери, имам и ја вагу па ћу му учинити ту љубав дабе. (Смех.)

К. Главинић. Ово је господо једна врста спекулације и треба то да задржимо за наше грађане. (Вичу: на дневни ред.)

Председник. Дакле да пређемо преко овога на дневни ред? (Усваја се да се на дневни ред пређе).

Сад је на дневном реду извештај о општинским рачунима и прекорачењу буџета у 1884-5 рач. години. Дуго је трајало док је комисија на томе радила, и сад вас молим да чујете извештај.

Св. Караџевић. То је ствар важна и ја мислим да је треба оставити за другу седницу па да одма с тим почнемо. (Прима се).

Председник. Добро. То је ваша ствар. Г. Главинић је хтео да учини неко питање?

К. Главинић. Господо, у престоници нашој поред многих ствари неуређених, које нам не служе на част, стоји са свим неуређена тако звана „Чукур чесма“ а и она чесма код Саборне цркве. Ја бих молио да се и једна и друга дотерају и бар за време поправе да не стоје као што су сад. Она код саборне цркве прилично стоји у добром стању, али је скоро на сред улице, те одмах пада у очи и треба је боље уредити и поправити; и она друга, она наша историјска „Чукур чесма“ и сад стоји у једној руни на раскрсници улица у таком стању, да општини београдској заиста ни мало не служи на част, и да је већ крајње време да се оправи и бар извуче из оне рупчаге. Ако чекамо на нивелацију па онда да то учинимо, то нећемо скоро дочекати. Међу тим не би требало много трошка да се она оправи и да се начини бар ограда око оне рупчаге да свет не пада у њу!

Председник. Ја вас молим да имате стрпљења за још 14 дана, јер се надам да ћу вам тада моћи један предлог за водове наше у опште учинити. Кад уредимо водове онда свакојако морамо оставити и ову историјску чесму и на њој споменик подићи. Тако исто и ону чесму код цркве требало би изместити тамо код учит. школе, где је негда и била чесма, како не би онде на путу стојала, али мени је било немогуће жртвовати привремено суму, која би то измештање стала.

К. Главинић. Извините што не могу да примим то, јер баш да узмемо да ћемо кроз 14 дана примити понуду за грађење водовода, опет ви не можете имати чесме најмање још за годину па и две. Ја не тражим сад Бог зна шта или да се тамо дижу споменици; нека се просте оправке учине само да не стоји више овако. (Вичу: прима се, да се оправи).

Председник. Добро господо — ја ћу то учинити.

К. Главинић. Имам још једну ствар. Ја молим да се нађе начин како да се крај дунавски, тамо испод има-

ва Ђ. Илића осигура од несреће, која може да дође због оне баре.

Председник. То је свршено. Ја сам одобрио лици- тацију и идуће недеље почеће да се ради; начиниће се ша- нац и одвести она вода.

К. Главинић. Добро — хвала.

Св. Караџевић. И ја имам једно питање: да ли је у прошлом одбору општ. решено кад да се калдрмише Топличин венац — јер и тамо стоје неке баре и рупе, а пролаз је доста жив.

Председник. Ја ћу вам господо ускоро изнети пред- лог за неке улице — а има већ и одобрених лици тација, него се само чека на план нивелације да буде готов.

Гл. Јосифовић. Лимска улица ја мислим да није оправ- љена од пре 20 година, а тамо је најживљи пролаз, али је тако испроваљивана да се сваког дана сломе по нека кола у њој. Је ли то право? Је ли право кад ми платимо, као н. пр. прекјуче 24 динара калдрмије па кад дођем на калдрму не могу да пренесем еспап него још и кола скр'ам те морам да оправљам?

Председник. Није право. Ја нисам био скоро у тој улици. — али наредићу одмах да се види шта има да се оправли.

Д. Наумовић. Кад сваки говори о улицама где му је кућа и ја ћу да кажем ово: зашто онде код Пашоне па преко шанца стоји и данас не калдрмисано. Онде је сваки приватни начинио калдрму, а оно што пада на општину стоји не израђено.

Председник. Ја сам и пре казао а и сад кажем имај- те стрпљења. Ми немамо управо ни десет улица добрих.

К. Главинић. Дозволите да кажем г. Караџевићу да је незгодно да се калдрмише „Топличин венац“ зато, што ћа се тамо нивелета знатно изменити. То може бити и са другим улицама те с тога и морамо имати стрпљења док планови нивелације не буду свршени.

Но да се неби говорило оно што рече г. Наумовић да сваки граби да начини калдрму у својој улици ја ми- слим да би било најбоље да се одреди једна комисија па да извиди и каже ове и ове улице су најживљег саобра- ћаја и треба их што пре оправити или изнова калдрмисати. Истина о томе је једна комисија већ радила, али сад би се рад те комисије могао претрести.

Св. Караџевић. Ја се потпуно слажем са г. Главини- њем — а што сам питао за Топличин венац то је за то што тамо има већ доста лепих кућа, и жив је саобра- ћај, а видим да још нема калдрме.

Председник. Добро господо — ми ћемо о томе у јед- ној од идућих седница изнети предлог. — Сад изволте дати неколико уверења која тражи власт.

Изадају се уверења.

Председник. Пре него што закључим седницу имам ја да вас питам нешто. Ми имамо неку радњу са грађом, као што знате. Сад су баш дошле неке даске, и не би био рад да нам стоје те да се краду већ да их продамо колико више можемо. То су даске од 5 фртаља и ја сам чуо да се такве даске продају 5—6 гроша комад. Дакле молим вас да кажете пошто ћемо их ми продавати. (Чује се: 6 гроша, доста је).

Мира Ђорђевић. Ја мислим најбоље је да н. пр. г. г.

Банковић и Раденко Драговић оду и виде даске па да им даду цену.

М. Банковић. Ја знам какве су даске од 5 фртаља и кад се оне продаду по 6 гроша, то је доста. (Вичу: па добро нек буде 6 гроша.)

Председник. Добро господо. — Сад је тај сплав до- шао и имамо још један да добијемо, па ћемо ту шпеку- лацију свршити!

Састанак је закључен у 8 и по сах. по подне.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

ПИСМА ИЗ РУСИЈЕ.

(париском „Солеј“ у).

Петроград, 18. Маја 1888 год.

Не буди жао нашим пријатељима у Францус- кој, што ћу овде констатовати један опште позна- ти факт, а на име: да се, од свију читалаца света, *француски*, најмање интересује за спољна питања. Око њега се Јевропа љуља, свет подмлађује и човечанство напредује, а он само погађа, докле ће трајати кабинет једнога Ферија, Фресинета или Флокета? као да оваки догађаји могу озбиљно ути- цати на ток људске цивилизације. Сумњате ли у ово, а ви ухватите првога политичара француског на кога наиђете, и питајте га: шта он мисли о маџарском министарству, или о шведском законо- давству, или о холандској скупштини? па ја се кладим у велику суму ако се он као нико не збу- ни! Француз је заљубљен у самог себе — што му као право нико неће спорити — али за што да презире све у шта се сам не разуме, и за што да, ван Француске, ни за шта неће да чује... Доиста, Руси су са свим другачи народ. Довољно је отво- рити њихове новине, па одмах и увидети, колико се овај свет интересује за све што се у Јевропи збива. И дебата немачког рајхстага и одлука беч- кога рајхсрата, и већање француске коморе, и саве- товања мадридских кортеса, и гласови и новости из скупштинских седница једнога Рима, Коненха- гена, Штокхолма, или баш и Берна, све се то беле- жи у нашим новинама сваки дан тачно и редовно. И ма како да Руси велико мњење имају о себи самима, опет се они на овај начин огледају и у светском огледалу. Колико је, пак, то добит за њих као народ, може се оценити по томе: што нису приступни, или бар мање су приступни, оним трзавицама одушевљења и клонулости од којих пери- јодично пати наше француско друштво. Више и од тога. Рус, на овај начин, шири себи хоризонат

посматрања и тече себи мњење и о људма и о догађајима које може бити и погрешно, али које је бар његово рођено. Управо, и такво једно мњење ствара се данас у Русији о нашој Француској, па које, дозволите ми, да у кратко овде и саопштим.

Од кад се у Француској почела развијати борба, која има решити судбину њеног парламентаризма, у Петрограду су избиле на површину две противне струје. Царска влада — до сада савршено непристрасна — показује све већу наклоност председнику Карноту и пријатељима његовим у Јелисеју, од кад тамошња криза доби оштрији облик. Нема учтивости које се кроз полузваничне, а нарочито кроз г. Гирсове, органе не адресује наследнику г. Гревија. Изгледа, доиста, да се у званичним круговима руским, одржање г. Карнота на власти сматра као залога јевропског мира и лених односа између Француске и Немачке. Према томе и чланци ових париских листова, који су наклоњени председништву републике француске, верно се доносе и претресају у полузваничној штампи; и онај парламентаризам који као да хоће да изађе из моде у Француској, постаје од ово неколико недеља предмет топле пажње и бриге руске царске владе. Ја се нећу упуштати у даљу оцену овог занимљивог појава, и нека је довољно што ћу констатовати: да је лозинку овакој политици дао сам г. Гирс — велики пријатељ и ватрени поклоник кнеза Бисмарка! Ну, једним не мање чудним обртном, ево где самостални листови и неосетно су се одушевили за ђенерала Буланжера. Да каквим случајем овај последњи дође у Петроград (наравно с дозволом руске владе) сва је прилика да би био најлепше поздрављен. Јер, не само либерали, славнофили него и *жене* (те велике силе у Русији) скоро су све задобивене за његову ствар. Па одкуд овај ук? На то би тешко било одговорити. Славнофили виде, истина, у њему жестока непријатеља Немачке, и то је за њи довољно. Али либерале већином опредељава разочарање с републиком, која од толико година даје жалосну слику безглавља, и они као да налазе: да би каква војничка диктатура могла повратити Француској изгубљени углед споља. Најзад, *жене*, које састављају овде елемент живости, преображаја и револуције, дају се занети бог зна каквим тајанственим покретачем, и као да слуте, да ће нашествије ђенерала бити почетак једне бескрајне и чаробне драме политичке. И опет велим, такав је, у најстрожијој објективности, и суд масе и положај владе пред парламен-

тарном кризом у Француској. Значај истих ви ћете моћи оценити сами. Моје је било да ствар изложим, а сада и да се — чисто руским пословима вратим.

Да сте се за ово пет шест дана ма куда макли, ви би само двоје чули, и то прво: како је неки арапски шеик поробио један караван руски; и друго, како је измишљена нова пушка у толико боља од *Лебелове* у колико је ова од старе кременаче. Пре петнајест или двадесет година на великим друмовима Сирије могли су се сусрести скоро сами путници инглески. Од тада, пак, ствари су се знатно измениле, и тамо, као год и свуда другде на Истоку, руски живаљ тежи да заузме место британскога. Познато је да Русија, и ако се формално брани, у души и истини гаји тежњу и наду да овлада и персијским заливом, да распростре своју власт од извора до утока Тигра и Еуфрата. Међу тим, археолози руски предају се испитивању Вавилона и старе Асирије. Један од њих ту је скоро и пронашао неке интересне трагове на развалинама Палмире, коју Французи нису изучавали од времена Волнеја. Сем тога, од ово неколико година развио се код високих кругова руског друштва укус за хаџилуке на божиј гроб. Тамо су већ подигнуте цркве и манастири православни, и организована читава управа за дочек хаџија. У Петрограду има чак и „пратиоца“ који знају источне језике, и који су кадри провести по Јерусалиму велику господу аристократску. На том путу, управо, и видимо богатога грофа Строганова, као и књаза и књагињу Шчербатова који су се недавно извезли у Бајрут, с намером: да се одуже хаџилуку јерусалимском, и да изврше археолошки преглед над пољанама *Калдеје*. И прва партија пута већ се сретно прошла. Господске хаџије прејездиле су без муке горе ливанске, и под заштитом царскога фермана продрле су до самога Дамаска. Одмах за тим упутиле су се Еуфрату. Но ту их снађе несрећа. У околини Дајире, а на прагу *Калдеје*, искрсну, како кажу, из пустиње арапски хаџидуци, опколе и заробе несретне хаџије. Сад им главе уцеђују и пустиће их по исплати неке баснословне накнаде новчане.

Излишно је, држим, да вам говорим о узбуни коју је овај случај произвео у Петрограду. Строганови и Шчербатови рачунају се међу највиђеније фамилије књажевске на двору, и налог је већ издат руском посланику у Цариграду да учини све што треба код Султана. Турска је, кажу, вољна да пошље читав корпус у потеру; али, ако се оз-

била хоће да спасе живот несмотреним хаџијама, очевидно, да овако једно средство не може помоћи. Хтело се не хтело, мора се *новцем* зајазити хала еуфратских хајдука. Донде, узаман ће се стишавати јавно мњење, или порицати и сама вест. Ствар је у истини тако озбиљна да ће царска влада држати Турску одговорном за сваку несрећу која се деси. Убиство Шчербатова и Строганова може имати за последицу најпре дипломатску а после и војничку акцију Русије јужно од Кавказа... Сад би на реду било да вам кажем коју о новим брзопушним пушкама са којима од ово две године разбијају главу и наши проналазачи и наши ђенерали. И проблем као да ће бити решен. Један руски инџинир у Варшави поднео је нашем генералштабу нову пушку, која се одликује од досадашњих овим изузетним својствима: 1-о најлакша је међу свима пушкама сада у рукама јевропских војска; 2-о цев се не загрева, ма како се брзо пуцало; 3-о сама брзина пуцања достиже, без муке, 62 метка на минут. Сад, буде ли све ово стајало и у ствари, и усвоји ли се таква пушка за руску војску, онда, доиста, тешко ће бити наћи јој пара. У осталом оно су чим се данас, много мање у Петрограду а много више у Одеси и Таганрогу, бави руско мњење, то је једно *огромно предузеће* које има на Црном море удвојити наше трговачке и војничке силе. Нити је то какав го пројект или план. Не. То је велико дело у живоме току, то је чувени земљоуз *Перекон* који везује Крим за копно Русије. Дакле, тај земљоуз биће у скоро пресечен, постаће каналом, (од неких 111 врста дужине) и саставиће Црно море са Азовским. Плод овако успешног предузећа биће тај: да ће лађе, долазеће из Галца, Акермана, Одесе, Николајева, Одакова и Керсона у правцу трговачких вароши Маријопоља, Берђанока, Таганрога, и Ростова на Дону, моћи лако, брзо и сигурно доспевати својој мети. Јер, кад се помисли, да на Црном море јужно од Крима, бесне сваке зиме најстрашније и најопасније буре, онда ће се моћи израчунати добит новог пута за пловидбу и трговину у месецима године у којима је она до сада била колико и немогућа. Ну, овоме ваља додати и војничко гледиште. Отварање новог канала даће могућности нашим лаким лађама да се слободно шире по водама Крима, Азова и Црнога мора, као што ће скоро имати прилике немачке лађе јужно од Јутланда и од Либека до Хамбурга. И доиста, да садањи цар Александар III ништа више постигао није, само ова два диновски дела — канал Перекон и азијске жељезнице — довољна би била да му славу владалачку обез-

беде. Она оба сведоче: да Русија методично надире ка Југу, и да се тежиште царства, које је Петар велики насилно пренео на Балтик, полагаано спушта Црнومه мору.

Још нешто. Новине са Југа јављају, да је један тамошњи и богати трговац, по имену *Оберов* о свом трошку а на уласку у канал Перекон подигао патриотски споменик „у одбрани отаџбине *иалим борцима руским*“ за Кримске војне 1854-55. Да! тако раде Руси. А ко се у нашој Француској, или суседној Инглеској, сећа оних сиротих војника што пре тридесет и три године легеше у гроб под бедемима Севастопоља? Гробови се њихови више и не познају, јер, на њима нити има крстани натписа, ни дрвета ни зелене траве. Њих покрива пусти висоравањ керсонски и — то је све! И опет велим, у овој заборавној, лакоумној, да не речем и неблагодарној, Јевропи. Рус је још једина вера која чува како ваља спомен јунаштва, и плаћа побожни дуг костима родољуба.

РАСПОРЕД

Извршити се имојужки испита по основним београдским мушким и женским школама у текућој школској години.

2. ЈУНА

Овога дана има се извршити преглед рада школског пододбора и вођење администрације у палилулским школама, састанак је у 8 сати пре подне.

Испити палилулски школе.

3.	Јуна пре подне	у	I	разреду	мушке;
3.	„ по подне	„	II	„	„
22.	„ цео дан	„	III	„	„
23.	„ цео дан	„	IV	„	„
4.	„ пре подне	„	I	разреду	женске;
4.	„ по подне	„	II	„	„
20.	„ цео дан	„	III	„	„
21.	„ цео дан	„	IV	„	„

5. ЈУНА

Овога дана има се извршити преглед рада школског теразијског пододбора и вођење администрације. Састанак је у 8 сати пре подне.

Испити у теразиским школама

6.	Јуна пре подне	у	I	раз.	I	одел.	мушке;
6.	„ по подне	„	II	„	I	„	„
7.	„ пре подне	„	I	„	II	„	„
7.	„ по подне	„	II	„	II	„	„
15.	„ цео дан	„	III	„	I	„	„

16.	„	цео дан	„	III	„	II	„	„
17.	„	цео дан	„	IV	„	I	„	„
18.	„	цео дан	„	IV	„	II	„	„
8.	„	пре подне	„	I	„	женске;		„
8.	„	по подне	„	II	„			„
10.	„	цео дан	„	III	„			„
11.	„	цео дан	„	IV	„			„

**Испити у вежбаоници
више женске школе**

9.	Јуна	пре подне	у	I	разреду	женске;
9.	„	по подне	„	II	„	„
25.	„	пре подне	„	III	„	„
25.	„	по подне	„	IV	„	„

Испити у школама код Саборне црве

4.	Јуна	пре подне	у	II	разр.	мушке;
7.	„	„	„	III	„	„
9.	„	„	„	I	„	„
18.	„	„	„	IV	„	„
6.	„	„	„	I	„	женске;
15.	„	„	„	II	„	„
16.	„	по	„	III	„	„
18.	„	по	„	IV	„	„

Испити по дорђолским школама

6.	Јуна	по подне	у	I	разреду	мушке;
8.	„	пре подне	„	III	„	„
10.	„	„	„	II	„	„
16.	„	„	„	IV	„	„
4.	„	по	„	I	„	женске;
7.	„	„	„	II	„	„
8.	„	„	„	III	„	„
17.	„	„	„	IV	„	„

Испити у Јалијским школама

9.	Јуна	по подне	у	I и II	разр.	женске школе;
10.	„	„	„	„	„	привременом разреду;
15.	„	„	„	„	„	III и IV разр. женске;
17.	„	пре	„	„	„	I и II разр. мушке;

5. ЈУНА

Овога дана има се извршити преглед рада школског савског одбора, и вођење администрације. Састанак је у 8 сати пре подне.

Испити у савским школама

6	Јуна	у	IV	разреду	мушке;
7.	„	„	„	III и IV	разр. женске;
8.	„	„	„	III	разреду мушке;
9.	„	пре подне	„	II	„
9.	„	по подне	„	II	„ женске;
10.	„	пре подне	„	I	„ мушке;
10.	„	по подне	„	I	„ женске;

11. ЈУНА

Овога дана има се извршити преглед рада школског пододбора врачарски школа као и вође-

ње администрације школске. Састанак је у 8 час. пре подне.

14. Јуна преглед приватни школа;

Испити по врачарским школама

15.	Јуна	у	IV	разр.	мушке	зап.	врачарске;
16.	„	пре подне	у	I и II	разр.	женс.	источ.-врач.
16.	„	по	„	„	I	разр.	II одел. м. запд.-врач.
17.	„	пре	„	„	„	III и IV	разр. жен. источ.-врач.
17.	„	по	„	„	„	II	разр. I одел. м. запд.-врач.
18.	„	у	III	разр.	I	одел.	мушке запд.-врач.
19.	„	у	Топчидеру;				
20.	„	у	III	разр.	II	одел.	мушке запд.-врач.
21.	„	пре подне	у	I	разр.	I	одел. м. запд.-врач.
21.	„	по подне	у	II	„	„	„
22.	„	пре	„	„	I	„	женске запд.-врач.
22.	„	по	„	„	II	„	„
23.	„	пре	„	„	IV	„	„
23.	„	по	„	„	III	„	„

Предњи распоред испита, главни школски одбор саопштава грађанству а нарочито родитељима и стараоцима ученика и ученица ради знања, и умољава их да би изволели испите походити и оспреми своје деце уверити се.

Наставницима односно наставницама препоручује се да узајамно испите посећују, а школским одборима налаже се да строго одређених дана на испите долазе, имајући на уму да се испити без њиног присуства ни одпочети не могу.

Испити почињу пре подне тачно у 7 а по подне у 3 часа, до кога времена требају да су најмање два члана школског одбора ту, очекујући на долазак г. изасланика школскога.

Из седнице Главног школског одбора ОШБр. 75 19. маја 1888 год. у Београду.

О Г Л А С

Закуп општинске зграде тако зване „мезулане“ у којој је данас парни млин Милоша Милића трг. из Друговца, престаје крајем мес. октобра тек. године.

Ову зграду која је тврдо озидана и потпуно одговарајућа за млинарску радњу како у унутрашњем пространству тако и са великим локалом за смештај хране и текућом водом. — Суд општине коларске даваће путем лицитације под закуп 15. јуна т. год. овди у коларима опет за три године, рачунећи овај рок од 1. Новембра исте године па у непредак.

Објављујући ову лицитацију Суд општине коларске позива интересоване да на исту изволе доћи.

Услови се могу свакога дана до дана лицитације видети у суду општинском а и на сам дан лицитације.

Од Суда општине коларске Бр. 445 у Коларима 5. маја 1888 год.

КЊИЖЕВНИ ПОЈАВИ

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Под насловом:

„ХЕРЦЕГОВКА“

намеравам дати у штампу све моје досадање пјесме, штампане и нештампане по разним српским листовима.

Књига ће изнијети до 5 штампаних табакâ.

Цијена је књизи 34 новчића.

Претплату прима само у готовој новцу.

Да „Херцеговка“ не остане за дуго успавана, већ да се што прије преије из свога тврдога сна, да протре очи и да угледа бијела дана, стоји до довољног броја претплатника.

Уздајући се у српску читалачку публику, којим потпуно наду, да ће моја „Херцеговка“ што прије угледати свијета, те илومه Српству своме, ређати своје боле, своје жеље срца свога.

Умољавим све моје пријатеље, како на овим крајевима тако и на страни, да се својели заузму око скуцања претплатника.

Претплату ваља упућивати у плаћеном писму директно мени на Цетињу, под овом адресом: Буро Т. Петровић, Цетиње (Црна Гора). — Буро Т. Petrović Cetigne. (Montenegro).

Молим да у писму буде тачно забиљежено име и презиме претплатника, мјесто пребивања, улица, број куће (т. ј. ако га има), како би књига свакојему претплатнику вјерно могла у руке доћи.

Скупљачи добивају на сваких 10 комада 1 комед у дар за њихов труд.

Имена претплатника биће штампана на крају књиге. Цетиње, 24. Априла 1888.

Буро Т. Петровић

ИСТОРИЈА СРПСКОГ НАРОДА

књига II.

Време Краљевства и Царства

од

ПАНТЕ С. СРЕТКОВИЋА

проф. вел. школе

Цена 3 дин.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊЕ НА ДАН 14. МАЈА 1888.

	ИМАОВИНА	ДУГ	Сравњење са прошлим стањем
Главница		20,000.000.—	
Акција	20,000.000.—		
Привремене акције		10.000.000.—	
Акционари	7,500.250.—		
Банкоте у течају у злату 150.800.—	}	10,811.970.—	— 850.—
„ „ „ „ сребру } привремене 4,368.320.—			
„ „ „ „ сребру } сталне 6,292.850.—			+ 30.110.—
Благајна у звечећем новцу у злату 1,450.913 01	4,977.314 46		+ 12.576 96
„ „ „ „ сребру 3,351.137 78			+ 16.971 42
Стр. вредности и салда стр. кореспондената 175.263 67			— 8.683 02
Лисница у злату 1,056.541 75	3,535.266 23		— 59.371 53
„ „ сребру 2,478.724 48			— 14.962 89
Зајмови на државне обвезнице у злату 2,352.121.—	3,752.279.—		+ 1.200.—
„ „ „ „ сребру 1,400.158.—			— 990.—
Текући рачуни домаћих новчаних завода	1,521.717 31		+ 36.422 30
Менице за наплату	11.354 96		— 15.990 77
Кауције	144.130.—		
Полагачи кауција		144.130.—	
Оставе просте	44.300.—		
Остављачи простих остава		44.300.—	
Оставе по текућим рачунима	1.943.954 02		
Остављачи по „ „		1.943.954 02	
Резервни фонд		20.840 18	
Вредности резервног фонда	17.607 98		
Положене акције српске Народне Банке			
Разни рачуни	108.811 39		
Обвезе по текућим рачунима		591.791 15	+ 10.846 —
	43,556.985 35	43,556.985 35	